

2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341–III. Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Кримінальний кодекс Японії / наук. ред. проф. А.І. Коробеева. СПб.: Видавництво «Юридичний центр Прес», 2002 р. 226 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник для юридичних вузів і фак. / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін. ; за ред. професорів М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Харків : Право, 1997. 368 с.

5. Кримінальне право. Особлива частина : підручник (Александров Ю.В., Антипов В.І., Володько М.В. та ін.). Київ : НАВСУ – «Правові джерела». 1998. 896 с.

Мельничук І. В.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
Міжнародного науково-технічного університету
імені академіка Юрія Бугая

Науковий керівник: головний спеціаліст
Департаменту персоналу, організації освітньої та
наукової діяльності Міністерства внутрішніх справ
України, кандидат юридичних наук, доцент
Кісілюк Е. М.

ОСОБЛИВОСТІ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ УХИЛЕННЮ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Виважений і послідовний курс Української держави на реформування власної економічної системи передбачає надійне забезпечення функціонування та охорони податкової сфери. Відповідно до ст. 67 Конституції України обов'язком кожної особи є сплачувати податки і збори у порядку і розмірах, встановлених законом. Податкові відносини забезпечують публічних суб'єктів фінансовими ресурсами, що необхідні для виконання ними своїх функцій та державного регулювання економіки, соціальної і духовної сфери, процесів споживання, прискорення науково-технічного прогресу.

У свою чергу порядок, механізм, умови та підстави справляння податків, зборів (обов'язкових платежів) врегульовано Податковим кодексом України. У випадку злочинного ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що входять до системи оподаткування, настає відповідальність, зокрема, за ст. 212 Кримінального кодексу (далі – КК) України.

Однак, незважаючи на численність, теоретичну і практичну значущість праць названих авторів, багато пов'язаних із системою оподаткування кримінально-правових аспектів залишаються гостро дискусійними. Наприклад, на часі стало питання встановлення кримінальної відповідальності за податкове шахрайство.

Разом з цим існують труднощі тлумачення, застосування і вдосконалення КК України в частині відповідальності за передбачені кримінальним законодавством податкові злочини, що обумовлено бланкетним характером відповідних кримінально-правових заборон, які мають своїм наслідком звернення до приписів великого за обсягом, вкрай складного податкового законодавства України. Важливим аспектом, який потребує з'ясування при удосконаленні кримінально-правових норм, які встановлюють відповідальність за податкові злочини є врахування зарубіжного досвіду в цій сфері.

Відмітною ознакою законодавчого закріплення в багатьох зарубіжних країнах (наприклад, ст. 243 КК Білорусі, ст. ст. 255, 256 КК Болгарії, ст. 205, 206 КК Вірменії, ст. 244 КК Молдови, ст. ст. 221, 222 КК Казахстану, ст. 386–388, 390 Пенітенціарного кодексу Естонії) цього найбільш небезпечних посягань на систему оподаткування, які у різних країнах цілком природно мають неоднакову назву, є умисел, спрямований на заподіяння майнової шкоди державі внаслідок несплати податків, та обман, який може набувати активної (подання неправдивих відомостей) або пасивної (незаконне неподання належних відомостей) форми.

Законодавством деяких зарубіжних країн встановлено різні умови притягнення до кримінальної відповідальності і різні покарання за податкові злочини залежно від того, підприємство (організація) чи фізична особа (громадянин) не сплачує належні податки (наприклад, ст. ст. 205, 206 КК Вірменії, ст. 221, 222 КК Казахстану, ст. 211–213 КК Киргизії, ст. 292, 293 КК Таджикистану).

Звернення до зарубіжного досвіду кримінально-правового регулювання заохочення у сфері оподаткування, по-перше, зайвий раз переконує в обґрунтованості виокремлення у КК України спеціальної компромісної норми, розрахованої на злочинне ухилення від сплати податкових платежів, по-друге, показує, що кожна країна, використовуючи цей специфічний прийом протидії податковим злочинам, рухається своїм власним шляхом.

У законодавстві зарубіжних країн по-різному вирішуються питання про:

- 1) коло тих пов'язаних з оподаткуванням злочинів, на які поширюється чинність відповідних заохочувальних приписів;
- 2) зміст позитивної посткримінальної поведінки особи, винної у вчиненні податкового злочину, і час, коли ця поведінка повинна була мати місце;
- 3) форму кримінально-правового заохочення у сфері оподаткування, яке може набувати вигляду звільнення від кримінальної відповідальності (Азербайджан, Іспанія), звільнення від покарання (ФРН), припинення кримінального переслідування (Киргизія, Сан-Марино, США, Фінляндія) або обов'язкового пом'якшення покарання, що реально призначається (Болгарія, Узбекистан);
- 4) процедуру заохочення, яке носить обов'язковий або факультативний характер і здійснюється різними державними органами.

Водночас спільною рисою регламентації аналізованого заохочення у зарубіжній практиці є підстави вважати прагнення держави, принаймні в матеріальному плані, покарати податкових злочинців, яким надається шанс поліпшити своє становище у кримінально-правовому аспекті. Для цього вказані особи повинні не лише внести до бюджету суми несплачених або недоплачених податків, а й зазнати додаткових матеріальних витрат у вигляді сплати пені, штрафів тощо.

Проведений аналіз нормативних положень дозволяє стверджувати, що існує група країн (до неї, на нашу думку, входить і Україна), в яких кримінально-правовий компроміс у сфері оподаткування розглядається головним чином як спосіб наповнення державної скарбниці коштами (це Азербайджан, Болгарія, Киргизія, Узбекистан).

Натомість у законодавстві тих країн, які історично мають значно більший досвід кримінально-правової охорони податкових відносин, акцент зроблено не на фіскальній, а на, так би мовити, правоохоронній складовій заохочення – на своєчасності інформування компетентних органів про невідомі для них факти злочинних порушень податкового законодавства.

Очевидною є та обставина, що в Іспанії, ФРН, США встановлено щодо посткримінальної поведінки особи, яка прагне уникнути кримінально-правової репресії за вчинений нею податковий злочин, більш жорсткі порівняно з ч. 4 ст. 212 КК України вимоги і передусім у частині регламентації своєчасності і добровільності такої поведінки. Фактично вимагається, щоб внесення уточнених сум податкових платежів або повідомлення про скоєний раніше злочин було здійснено за власною ініціативою винної особи, наприклад, до початку проведення контрольних заходів, спроможних викрити кримінально карані порушення податкового законодавства, але в будь-якому разі не у зв'язку з тим, що уповноваженим органам стало відомо про злочин, вчинений конкретним платником податків.

Миронюк Р. В.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук ***Симоненко Н. О.***

ЕВТАНАЗІЯ: ЗА ЧИ ПРОТИ

Сучасна правова система закріплює безліч особистих немайнових прав, які належать кожній людині, проте головним і фундаментальним із них є право на життя. Як відомо, в Україні вона заборонена і з приводу цього існує багато дискусій.

Але спочатку потрібно розуміти, що таке саме «евтаназія». Евтаназія – практика припинення лікарем життя людини, яка страждає невиліковним